

ఆరాధన వేదనల సౌబగుల

శోధనల పశని

శృంగారానికి శ్రీమంతమైన శ్రీకారం చుట్టింది రాధా మాధవ శృంగారం కవుల కల్పనలో కమనీయ శిల్పంలో బంగారంగా తయారయ్యాయి. ఆ రాధా కృష్ణుల రాసలీలలు. అలాటి వాటిలో మిన్నగా ఎన్నతగింది "ముద్దు పశని" రాధికా స్వాంతనం.

ఇళ యశోద మేనకోడలు. వయసొచ్చి ఈడేరిన ఇళకు తొలి సమర్త సింగారాలన్ని చేసి వేడుక మీద వేడుకలు జరిపి చెప్పాల్సిన హెచ్చరికలన్నీ చెప్పి ఆపై ఉద్దర్శి ఇళను కృష్ణుడినీ - పడకింటికి పంపుతుంది రాధ. అప్పుడు శ్రీ సహజమైన ఈర్ష్యా సూయలు ఆమెలో తలెత్తుతాయి. తానయి సింగారింబి రంగారు బంగారు బొమ్మను నయగారాల గారాల రెమ్మను సింహ విక్రముడి చేతికి అందించి - ఆ మీదట.

సొమ్ములియ్య వచ్చు సొమ్మంద మియవచ్చు.

ఇయ్యరాని ప్రాణ మియ్య వచ్చు.

తనదు విభుని వేరు తరుణి చేతికి నిచ్చి

తాళవశమె ఎట్టి దానికైన —

అనుకుని తలపోస్తుంది. ఆవంతులో తెల్లవారు జాము అవుతుంది. వెళ్ళి పిలిచి తలుపు తీయించి రాధ ఇళను బయటికి తెస్తుంది. రాధ లోపల ప్రనే శిస్తుంది. రాధ కోరిక నేరవేర్తుంది. ఆ మీదట రాధకృష్ణుల మధ్య చాలా సరసమైన సంభాషణ సాగుతుంది. సవతిలాగా ఇళను భావించి ఇళా కృష్ణుల శృంగారాను భవాన్ని రాధ ప్రశ్నిస్తే-ఇళను ఒక పూమొగ్గగా చెప్పి రాధా రామణీయకతను రాధ ఘోషత్యాన్ని ఎంతో గొప్పగా వర్ణిస్తాడు. ఇళకు సేద దీరేలా

స్నానాలు చందన చర్చలు చేస్తున్నారు. మఱివి కాటుకు ఎక్కడా మందు సీదని కమ్మని కస్తూరి పూస్తారు. నఖక్షతాలకు పునుగు కంతుమ పైపూత వేస్తారు. ఇదంతా అయ్యాక యశోద సోదరుడు కుంభకుడు - ఇళ తండ్రి వచ్చి కూతుర్ని అల్లుడ్ని తన ఇంటికి పిలుచుకొని వెళతాడు.

రాధ సార విచారంలో ఓడుంది. ఆతడి అంగాంగాన్ని వర్ణిస్తూ తలపోసుకుంటుంది. ఆతని పాదాలు, నడక, పెదాలు మితిమీరి పొగడుంది. విష్ణువు అవతారం ఎత్తి కిష్టయ్య అయితే - శంఖం ఇప్పుడు కంఠమైందట. చక్రం నిడుమైందట - మోకాళ్ళు చేరేలా చేతులు సాగితే ఆ విషయం కళ్ళకు చెవులకు చెప్పాలని భుజాలు ఎగు భుజాలయ్యాయట అది చూడలేక నడుము దిగులులో చిక్కి పోయిందట —

జాను ను చేరు బాహుల సరవి చూచి
కనులు చెవులకు వివరింప గదియ వింత
పొలుపు వినగోరి తలనెత్తె భుజము లటుల
గానలే నైతి నడుమంత కౌను చిక్కె

ఎంత మధుర కల్పనలో ఎంత మధురంగా వర్ణిస్తుందో ఆ రాధ శ్రీకృష్ణుని మాటల తీరుని పొగిడిన మాటల్నే చూద్దాం.

తేటలుగా జిగి ముత్యవు
పేటలుగా పంచదార పేటలుగా పూ
తోటలుగా రా చిలుకల
మాటలుగా కంస వెరి మాటలు తనరున్.

నిజంగా ముద్దు పశని కవిత్వం ఇలాగే ఉంటుంది. ఆతని కెమ్మో విని వర్ణించే తీరు చూడండి తానుగా ఆ మాధుర్మాన్ని గోలినంత మధురంగా చెప్పింది.

కావి కాదది విడికెంపు దీవికాని
దీవి కాదది అమృతంపు బావి కాని
బావి కాదది కపురంపు తావికాని
తావి కాదది శౌరి కెమ్మోవి కాని —

భళా అన్నిస్తుంది కల్పన ! శౌరి ముక్కట ! మన్మథ వనంలో మొలిచిన వెదురట ! నాసిక స్మరణన వంశంబు —

అలా ఆయన అణునాణువునూ మనోహరంగా (మనసుని దోచుకునే విధంగా) తలపోసి తలపోసి చిలుకలతో తన వెత చెప్పుకుంటుంది. రాయ బారం వెళ్ళమంటుంది. ఆ చిలుక కూడా రాధ చేతిలో మాటలు నేర్చిన రాచిలక కాబట్టి తాడ కొట్టి బయలు దేరుతుంది.

ఇలా ఇక్కడ రాధ మితిమీరిన వియోగంతో చంద్రుణ్ణి మలయా నిలాణ్ణి మదునుణ్ణి శుక పికాలసు పేరు పేరునా తిడుతుంది.

గురుసతిని బట్టి విప్రయోగులను కొట్టి
తమ్ముల నడంచి పక్షపాతము ఘడించి
కాలగతి నుండి ఇదె రాజగట్టు నుండి
పడెదధోగతి రొరవ ప్రాప్తి చెంది—

ఇది చంద్రుణ్ణి తీట్టే తియ్యని పద్యం

గురుసతిని.... గురువైన బృహస్పతి భార్యను— పెద్దస్త్రీని.... తన కంటే వయసులో పెద్దదైన పెళ్ళయిన స్త్రీని చేపట్టాడు వియోగుల విరహాగ్నిలో పడగొట్టాడు తమ్ముల అడంచి తమ్ములు.... పద్మములు ముడిచేట్టుచేసి... నాడు. కాలగతి.... ఎంత సమయమైందో చంద్రుడి నడికని బట్టి రాత్రిపూట నిర్ణయిస్తారు. ఇదేభావాన్ని చేపకూర ఎంకట కవి తన విజయ విలాసంలో 'వేశకొలదుల్ గదనీనడకల్' అని చమత్కరించాడు.... రాజు... శివుడి శిరస్సు నుండి అధోగతి పొందాడు. కాలగతికి లోనై కృష్ణపక్ష, శుక్లపక్షస్థితి అనుభవించాడు.

ఇలా పేరు పేరునా నిందించాక ఇంకా దూతగా వెళ్ళిన చిలక తిరిగి రాదేమో అని చింతిస్తుంది రాధ.... వెర్రెక్కెన దాసిలా ప్రలాపిస్తున్న సమయంలో చిలక తిరిగొస్తుంది అక్కడ శ్రీకృష్ణదేవుడి "శృంగారాన్ని" బట్టబయలుచేస్తుంది తనవశుడై పరవశుడైవున్న ఆతన్ని తనకు వదలి పెట్టమని రాధను అడిగిం దంటూ చెబుతుంది చిలక.

దాంతో రాధ భగ్గుమంటుంది ఇళను రకరకాలుగా హీనపరచి నిందిస్తుంది. తొలితొలినాళ్ల సుఖంతో తోయశాక్షుణ్ణి తొంగదీసుకుని ఇంత చేస్తుందా ?

తనదు మట్టెంత తానెంత? తానె ఇంత
చేయనూచిన నేనెంత సేయరాదు
వేలు వాచిన రోలంత విరివి అయిన
రోలు వాచిన నది ఎంత బోలుగాదు.

అంటూ వెక్కిరిస్తుంది వింతగా

అలా ఇలా తిరిగిన కథ తిరిగి ఆయన చెంత చేర్చుంది కడుపు
నిండిన బేరమైనా సరసుడు కాబట్టి రాధికా సొగత్యాన్ని వంపంతో తలుస్తాడు.

మునుపు నిద్దుర లేదయ్యె ముదిత నెనసి

నెనుక నిద్దురలేదయ్యె వెలది బాసి

ఏమి చెప్పుదు మన్మథ స్వామి మాయ

ముంచకయె ముంచె నొంచకయె నొంచె

వియోగానంతరం కలుసుకుని ఒకరి నొకరు ఎత్తి పొడుచు
కుంటారు.

నలువ శిరంబు ముట్టినను నల్లని వానిని నమ్మవచ్చునే అంటుంది రాధ.

వలచి పాయుట పగవారికైననుకాదు అంటాడు అతడు నువ్వు విష
కంధరు (శివుడు) నెచ్చెలివి - విషకుచ చనుబాలు (పూతన) తాగావు. విష
నిధిలో (సముద్రంలో) విషధరునిపై (పాముపై) శయనించే విషరుహ (జలజము)
నయనుడైన నీకువిషమ (విషయ) గుణము ఎక్కడికి పోతుంది అని నిలదీస్తే
దాసరి తప్ప దంతంతో సరి అసి, ఆయన పాదలమీదపడ్డాడు. దాంతో కథ
కంచికి....కాదు కాదు కంచుకము విడిచే పడకింటికి వెళ్తుంది. అడుగడుగునా
శృంగారాన్ని బంగారంలా పద్యంలో పలికించిన ముద్దుపశని భళి అనదక్క
కవయిత్రి.

— 0 —